

Den 6. oktober 2014

Hørings svar – Kommune Kujalleq

Kommune Kujalleq's kommentarer vedrørende kommissorium (TOR) for Vurdering af Samfundsmæssig Bæredygtighed & for Vurdering af Virkninger på Miljøet for Kvanefjeld Multi-Element Projektet

---

Indhold

1.1	GRUNDLÆGGENDE BETRAGNINGER.....	1
1.2	ARBEJDSMARKEDSRELATEREDE PROBLEMSTILLINGER.....	1
1.3	ERHVERVSMÆSSIGE PROBLEMSTILLINGER	3
1.4	ANVENDELSE AF OG BEHOV FOR VIDEREUDVIKLING AF BOLIGMARKED, INFRASTRUKTUR OG BORGERSERVICE	4
1.5	KOMMENTARER FOR TEKNISK FORVALTNING	5
1.6	KONKRETE RETTELSESFORSLAG	6

1.1 Grundlæggende betragtninger

Kommune Kujalleq har udarbejdet en råstofstrategi med underliggende handlingsplan. Det er vigtigt, at VSB'en respekterer og indarbejder kommunens strategiske overvejelser. Handlingsplanen, der endnu ikke er politisk godkendt, bygger på principperne fra GRI, Global Reporting Initiative. Kommune Kujalleq ser med tilfredshed med, at GRI principperne for mineselskaber er anvendt som grundlag for såvel VSB som VVM-arbejdet.

Dette stiller betydelige krav til, hvordan selskabet skal afrapportere om dets nuværende og fremtidige aktiviteter. Det foreslås, at der udarbejdes en konkret udvidet kommunikationsplan som grundlag for selskabets fremtidige virke, som også tager stilling til kommunikationsprocessen i VSB og VVM med tilhørende høringsprocesser, og som sikrer, at borgerne inddrages i højere grad. Herunder skal de borgere, der normalt ikke engagerer sig i forhold til høringsprocesser m.v., skal være den vigtigste målgruppe i forhold til planlægning af kommunikationsprocesserne.

Kommune Kujalleq er af den opfattelse, at en direkte kontakt til de kommunale myndigheder er nødvendig for at kunne give et dækkende billede af den seneste udvikling og især af planerne for fremtiden – det gælder ikke mindst 7.2.3 Levevilkår, 7.2.4 Infrastruktur, 7.2.5 Arealanvendelse og 7.2.6 Sundhed. Konsulent for udarbejdelse af VSB bør respektere, at kommunen er én administrativ enhed, således at alle dialoger med fagforvaltninger i kommunen koordineres i samarbejde med kommunens råstofchef.

1.2 Arbejdsmarkedsrelaterede problemstillinger

Kommune Kujalleq er i en situation, hvor der inden for relativ kort tid kan realiseres flere væsentlige vækstområder i regionens beskæftigelse:

1. Tanbreez Projektet.
2. Kvanefjeld Multi-Element Projektet.

3. Vækst i forbindelse med nye investorer i lokalt fiskeri og fiskeindustri.
4. Etablering af større bygge- og anlægsprojekter i regionen, herunder Lufthavnen i Qaqortoq.

Det er vigtigt, at VSB'en for Kvanefjeld Multi-Element Projektet indarbejder de problemstillinger, der kan være forbundet med, at der i samme tidsrum etableres flere nye arbejdspladser i regionen.

Det eksisterende skatteregime gør, at den eneste væsentlige indtægt, som lokalsamfundet får af etablering af nye erhvervsaktiviteter, er, når lokale, dvs. personer, der er registreret som bosiddende i kommunen, får udbetalt en indkomst fra direkte jobs, indirekte jobs og inducerede jobs forbundet med det nye erhvervstiltag. Indtægterne omfatter løn til den enkelte og til dennes husstand samt skat til kommunen.

Ved ansættelse af udefrakommende, dvs. udenlandske samt personer registreret med adresse i andre kommuner i Grønland, vil lokalområdet opleve en fly-over effekt, hvor der ikke skabes økonomisk udvikling i lokalområdet. Til gengæld vil lokalområdet ofte stå tilbage med omfattende udfordringer i form af pres på infrastruktur og private og offentlige service samt belastning af miljøet.

Derfor er det vigtigt, at VSB detaljeret behandler kommunens succeskriterier for en ny lokal erhvervsaktivitet i lokalområdet.

Et væsentligt socioøkonomisk problem i Kommune Kujalleq er den store ledighed, hvor en væsentlig del af de ledige er registreret som værende ikke-arbejdsmarkedsparete. Årsagerne er mange og komplicerede, men Kommune Kujalleq finder det vigtigt, at denne del af arbejdsstyrken reintegreres i forbindelse med en forøgelse af de økonomiske aktiviteter i kommunen. Dette kan kun ske efter en omfattende revalideringsindsats, der via arbejdsprøvning, opkvalificering og misbrugsbehandling kan gøre en stor del af disse ikke-arbejdsmarkedsparete klar til et godt arbejdsliv og selvforsørgelse.

En anden væsentlig del af ledigheden opstår på grund af sæsonudsving i beskæftigelsen. VSB'en bør vurdere, hvordan en mineaktivitet kan være med til at reducere sæsonledighed.

Kommune Kujalleq finder det væsentligt, at VSB'en fra forskellige parter kommer med anbefalinger til at videreudvikle de eksisterende tiltag for inklusion af marginaliserede og udstødte fra arbejdsmarkedet.

Kommune Kujalleq ønsker en detaljeret belysning af indkvarteringsforholdene både i anlægsfasen og i driftsfase. Hvilke sociale konsekvenser vil det have med en indkvartering i enten Narsaq-byområdet eller oppe i dalen? Hvad vil forskellen være på indkvartering i forbindelse med hhv. etablering/anlægsfase (2000 personer) og drift?

Af VSB TOR fremgår i afsnit 4.2.7, at 2/3 af arbejdsstyrken vil være udenlandske arbejdere. Vil de sidstnævnte primært være "fly in/fly out"? Eller vil der også være en del af den udenlandske arbejdsstyrke, som vil bo i Narsaq som en del af den faste befolkning/som familier - hvorfor denne gruppe ligeledes bør anføres omtrentligt.

Kommune Kujalleq er specifikt interesseret i en belysning af, hvad kommende mineprojekter med udefrakommende arbejdskraft vil betyde for udviklingen af forbruget af alkohol og narkotiske stoffer. Vil der være en risiko for en større udbredelse af disse i forbindelse med fly-in/fly-out personel, og såfremt dette måtte

være tilfældet, hvad kan påvirkningen blive på den nuværende lokalbefolkning, med tanke på de eksisterende problemer på dette område?

1.3 Erhvervsmæssige problemstillinger

Erhvervsstrukturen i Kommune Kujalleq omfatter nogle få mellemstore virksomheder og en stor underskov af mindre virksomheder. Denne struktur med mange mindre virksomheder kræver specielle tiltag for at sikre, at lokale virksomheder får adgang til at få ordrer forbundet med mineaktiviteterne.

Som grundlag for dette arbejde er det vigtigt at få detaljeret indsigt i, i hvilken udstrækning den indirekte og den inducerede økonomi i forbindelse med mineprojektet berører lokalsamfundet. Virkningerne er muligvis små, men i sydgrønlandsk målestok store og meget vigtige. Samtidigt er disse multiplikatorvirkninger meget vigtige for især de erhvervsgrøner, der vil være tilbage, når mineaktiviteten ophører.

Kommune Kujalleq indgår i samarbejde med det lokale erhvervsliv i bestræbelserne på at få etableret en kompetenceklynge, hvor lokale virksomheder, arbejdsmarkedsorganisationer og lokale uddannelsesinstitutioner kan drøfte og aftale muligheder og udfordringer i fællesskab, hvad angår nye råstofaktiviteter.

Det bør indgå i VSB'en, hvordan en sådan kompetenceklynge kan danne grundlaget for et effektivt kommunikations- og samarbejdsforum med mineselskaberne.

Et væsentligt aspekt i etableringen af Kvanefjeld-Multi-Element Projekt er, at projektet indbefatter håndtering af radioaktive materialer. De udfordringer dette indebærer i forhold til opkvalificering af lokal arbejdskraft og lokale virksomheder til at arbejde i mineanlæg og forarbejdning m.v. skal belyses meget detaljeret i såvel VSB som VVM.

Kommune Kujalleq ønsker specifikt udarbejdet en samlet analyse af aktiviteternes betydning for fremtidig udvikling af fødevarerindustri, herunder landbrug, fiskeri med tilhørende industri. Den hidtidige erhvervsudvikling har ensidigt fokuseret på fiskeri og landbrug. Hele regionen har etableret en kulturel identitet, der fokuserer på disse erhvervs udvikling. I VSB bør der derfor også indgå overvejelser om, hvilken betydning et storskala-råstofprojekt vil få for denne kulturelle identitet.

Der bør herunder gennemføres en afgrænsning af råstofaktiviteternes påvirkning af fåreholdererhvervet. F.eks. bør der foretages en geografisk afgrænsning af, hvorvidt at fåreholdersamfundet mod Qassiarsuk samt Narsarsuaaraq og Eqluit Ilua skal med i vurderingen (to sidstnævnte er placeret i fjordsystemet i Sermilik, med tanke på "excess water discharge" som planlægges i Sermilik).

Det bør således vurderes, om erhvervet generelt i hele regionen bliver påvirket, f.eks. ved at landbrugets produkters anseelse vil blive reduceret. Også geografisk bør det på kort anføres, hvilke områder som ikke længere vil kunne anvendes til græsning, og således en anførelse af, hvilke hegnsføringer som forventes anlagt for at afgrænse græsning i.f.t industri- og mineområdet.

Ydermere bør forbedringer fra infrastruktur overfor landbrugssamfundene anføres, således med tanke på evt. vej til Qassiarsuk-området og evt. strømforsyning i Qassiarsuk-området fra et vandkraftværk i indre Tunulliarfik-fjord.

Ydermere bør påvirkningen af fødevarerindustrien i regionen belyses, således særligt slagteriet Neqi A/S om hvorvidt dennes kvalitetsniveau og goodwill påvirkes. Og om fødevarerindustrien skal flyttes til en anden by/lokalitet?

Der anføres eventuelle spin-offs overfor turismen, men hvilke negative konsekvenser vil der være for turismen, herunder hvorvidt f.eks. krydstogsturismen i Narsaq og Qaqortoq vil blive påvirket.

1.4 Anvendelse af og behov for videreudvikling af boligmarked, infrastruktur og borgerservice

En væsentlig rammebetingelse for lokalsamfundenes udvikling er *infrastruktur*, herunder *energiforsyning* med anvendelse af vedvarende energi. Råstofprojekter har stor betydning for, hvordan infrastrukturen i fremtiden kan videreudvikles. Dette gælder såvel passagerer med lufttransport, transport via søtransport, potentialet for energiforsyning og affaldsbehandling til mine- og forarbejdningsanlæg. Kommune Kujalleq ønsker, at disse muligheder belyses i VSB og VVM som grundlag for, at disse emner kan gøres til genstand for forhandling mellem Selvstyret, kommunen og mineselskabet, inden udnyttelsestilladelse gives.

Det er samtidigt afgørende for kommunen, at der etableres tidssvarende permanente boliger til arbejdskraft i minen og i forarbejdningsanlæg.

Det er relevant at overveje, at der bør ske en prioritering af bygge- og anlægsaktivitet i Sydgrønland frem for andre steder i landet, hvis mineprojektet realiseres. Kommune Kujalleq ønsker dette belyst i VSB, fordi en forøget bygge- og anlægsaktivitet i Sydgrønland i en længere årrække vil betyde betydelige ekstraomkostninger for kommunen, fordi den nødvendige nybygning, renovering og udvidelse af lokale, offentlige institutioner kan forventes at blive betydeligt dyrere på grund af overophedning af bygge- og anlægssektoren.

Af VSB fremgår, at mineselskabet planlægger at brænde fast affald på et forbrændingsanlæg i mineområdet. Kommune Kujalleq ønsker i samarbejde med mineselskabet at gennemføre en nærmere vurdering af, hvordan det faste affald kan behandles på lokale forbrændingsanlæg, og hvor spildvarme kan udnyttes til energi i en eller flere bosætninger.

Afsnit 4.2.4 i VSB TOR (side 17), anføres havneanlægget til at skulle modtage skibe på 32.000 DWT. Den anførte placering af havn på Figur 4.2 bør vurderes nærmere, da disse vil ligge inde i selve den lavbundede vig i Narsap Ilua. Det bør vurderes en mere realistisk placering på ydersiden af vigen, mod fjorden ved området vest for den nuværende dump/affaldsplads. Ydermere bør havneplaceringen fremgå af Figur 4.3.

I VSB TOR anføres i afsnit 4.2.6 side 17, at vandkraft energi først etableres senere, idet der først skal anvendes strømforbrug fra dieselanlæg. Det bør forklares, hvorfor anlæg til forsyning med vandkraft ikke etableres samtidigt med mineanlæg og forarbejdningsanlæg? Hvor vil elværk blive placeret?

Endelig er det vigtigt i VSB at få konkretiseret, hvordan de kommende aktiviteter yderligere vil belaste den offentlige borgerservice, herunder sundhedssystemet, kommunens institutioner og statens myndighedsområder (told, politi og retsvæsen). Det bør herunder detaljeret kortlægges, hvordan udenlandsk arbejdskraft vil belaste den offentlige service i regionen.

1.5 Kommentarer for Teknisk Forvaltning

Udover ovenstående overordnede principielle forhold har Teknisk Forvaltning i Kommune Kujalleq udarbejdet følgende kommentarer til VSB og VVM. Sidetallene henviser til den danske version af de to kommissorier.

1.5.1 Fælles for de to TOR

Da en lang række forudsætninger for og beskrivelser af projektet er ens i de to kommissorier fremgår kommentarerne til begge kommissorier i nedenstående sammenflettede form.

De tre scenarier og to placeringsmuligheder (Pkt. 2.3 og Pkt. 4.1)

TOR beskriver samlet seks alternativer for udformningen af projektet – beskrevet som 3 scenarier (1,2 og 3) samt 2 alternative lokaliseringer af anlæggene (Øst og Vest). Det fremgår ikke klart af TOR, om de tre scenarier vil blive behandlet ligeværdigt i de to redegørelser, og om alle tre scenarier endvidere vil blive belyst for to forskellige lokaliseringer (Øst og Vest). Kommunen vil konkret foreslå, at der opsættes et skema, der viser alle kombinationsmulighederne (som det f.eks. senest er gjort i VSB for Lufthavnen ved Qaqortoq). Kommunen finder, at der bør ske en beskrivelse af konsekvenserne af samtlige alternativer, således at valget mellem alternativerne kan vurderes ud fra en bæredygtigheds- og miljømæssigt helhedsbetragtning.

Forskelle mellem tidligere projektbeskrivelse (2011) og nuværende (Pkt. 4.2)

Der er foretaget ændringer i projektbeskrivelsen siden 2011, men baggrunden for ændringerne er ikke beskrevet i TOR. En redegørelse herfor bør indgå i indledningen i kommissorierne.

Oversigtskort, Scenarie 2 (Pkt. 4.2 figur 4.3)

Det fremgår ikke tydeligt, hvad alle afmærkninger på kortet omhandler og indbefatter. Eksempelvis er det uklart, hvad markeringerne for nedenstående konkret vedrører:

- Dump at 33 years
- Pit at 33 years
- RSF A
- RSF B

Deponering af tailings (Pkt. 4.2.3)

Det nævnes, at følgende muligheder for deponering af tailings overvejes:

1. i dalen
2. i søen / Gråbjerget
3. i fjordsystemet / på dybt hav

Det fremgår dog ikke klart, hvor muligheder for deponering i ”dalen” og i ”fjordsystemet” konkret er beliggende. De miljømæssige konsekvenser ved hver af de nævnte muligheder bør vurderes for at finde det bedst egnede sted til deponering af tailings.

1.5.2 TOR for VVM

Undersøgelsesområder (VVM Pkt. 5.7 s. 26)

Det fremgår af TOR, at de miljømæssige undersøgelser alene omfatter de områder, der vil blive direkte påvirket af projektet. Der bør angives en mulighed for supplerende undersøgelser, eventuelt inden for et

større område, såfremt resultaterne er de her aftalte miljømæssige undersøgelser overskrider de værdier, der er kalkuleret med.

Baggrundsundersøgelser (Pkt. 6.1 s. 28)

De opremsede baggrundsundersøgelser, samt de supplerende undersøgelser bør være tilgængelige for offentligheden – gerne på www.naalakkrusuisut.gl

Supplerende undersøgelser (Pkt. 6.2 s. 30)

Det bør overvejes, om der som følge af ændringerne i projektet (fra 2011) bør laves tillæg til de tidligere undersøgelser, således at de også danner grundlag for vurdering af det ændrede projekt. Endelig fremgår det ikke, om de supplerende undersøgelser vil blive foretaget for samtlige scenarier eller udvalgte scenarier.

Indholdsfortegnelse for VVM-rapporten (Pkt. 6.3 s. 39)

Affaldshåndtering for hele affaldsområdet (ikke kun tailings og husholdningsaffald), herunder de enkelte affaldsfraktioner, bør vurderes i VVM redegørelsen og fremgå af TOR.

Miljømæssige forhold der ikke fremgår af TOR for VVM

Det fremgår ikke tydeligt af TOR hvordan CO² – problematikken omkring dette storskalaprojekt skal behandles.

Der mangler oplysninger i TOR om hvordan miljøpåvirkningen ved el-produktionen (diesel / vandkraft) skal behandles.

Vedr. bilag 1 og bilag 2

Gert Asmund har påpeget væsentlige ting, der bør medtages i VVM-rapporten.

1.6 Konkrete rettelsesforslag

Herudover har Kommune Kujalleq følgende specifikke kommentarer til TOR for VSB og VVM:

ToR – VSB og VVM, s. 9:

Figur 2.2.: Det bemærkes at bygden Qassimiut ikke er besøgt, hvor det bør uddybes, hvorfor dette ikke skete.

ToR - VSB, s.11 og VVM, side12:

Afsnit 3.1.: Sætningen "*Tidligere blev Grønland regeret af en kombineret grønlandsk og dansk regering, og har haft tildelt "hjemmestyre" siden 1979*" er misvisende og bør ændres til "*Grønland blev en integreret del af det danske kongerige i 1953, for herefter at blive tildelt Hjemmestyre (begrænset autonomi) i 1979*". Ydermere bør sætningen "*Danmark bevarer kontrollen af udenrigsanliggender og forsvarsområdet*" ændres til "*Udenrigsanliggender og forsvarsområdet er dog fortsat rigsanliggender*"

ToR - VSB, s. 12:

Storskalaloven bør anføres korrekt som "*Landstingslov nr. 25 af 18. december 2012 om bygge- og anlægsarbejder ved storskalaprojekter*" Således var årstallet ikke anført.

ToR - VSB, s. 13-15 og VVM side 14-16:

Figur 4.1, 4.2, 4.3 & 4.5: Alle elementer i figurerne bør forklares i teksten, da man ellers skal gætte sig til de enkelte figurelementers betydning. Formoder således at lille markering er Narsaq by samt at kommende veje er markeret ved gult? Generelt vedr. tekst i figurer og tabeller, skal denne være oversat fra engelsk til hhv. grønlandsk & dansk.

ToR - VSB, s. 16 og VVM side 18:

Afsnit 4.2.3: Begrebet "gråbjergslageret" bør forklares nærmere og meget gerne anføres på figur 4.1, 4.2 & 4.3.

ToR - VSB, s. 30:

Under interessenter er anført "Kultur, fritids og forebyggelsesforvaltningen (Narsaq)", som nu er nedlagt. Forvaltningsområdet er således fordelt på Børne & Kulturforvaltningen (Nanortalik) samt Socialforvaltningen (Qaqortoq).

ToR - VSB, s. 31:

Under interessenter er anført "Grønlands Turist & Erhvervsråd", som ikke længere eksisterer men opdelt i to separate selskaber hhv. Visit Greenland (Grønlands Turistråd) og "Greenland Business".

ToR - VSB, s. 31:

Under interessenter er anført "Savaatillit Peqatigiifiat", men det korrekte navn er "Savaatillit Peqatigiifit Suleqatigiisut", med forkortelsen SPS / på dansk "De Samvirkende Fåreholderforeninger"

ToR - VSB, s. 37:

Anførte link til Verdensbankens guidelines vedr. NRM åbner ikke/fungerer ikke. Korrekte link kan være:

http://siteresources.worldbank.org/INTRANETSOCIALDEVELOPMENT/Resources/FINAL_NRM_Guidance_Note_web.pdf